

Selskabet for Skole- og Uddannelseshistorie 2013

Af Jesper Eckhardt Larsen, formand

Selskabet holdt torsdag d. 28. februar 2013 både generalforsamling og et meget velbesøgt seminar, som omfattede oplæg om uddannelseshistoriens *raison d'être* med udgangspunkt i selskabets internationale udgivelse fra 2012: *Knowledge, Politics and the History of Education* og oplæg om inklusion med udgangspunkt i sidste års årbog: *I særklasse. Inklusion og eksklusion i grundskolen* ved Lisa Rosén Rasmussen og Anne Katrine Gjerløff.

Selskabet har gennemgået et formandsskifte i forbindelse med årets generalforsamling. Den siddende formand Keld Grinder-Hansen valgte at trække sig tilbage, bl.a. pga. presserende opgaver i sine nye funktioner i Dragør Kommune. Keld Grinder-Hansen har været formand for Selskabet i perioden 2005-2013. Han er blevet kaldt "folkeskolens historiker", da han i sin egenskab af både chef for Dansk Skolemuseum og formand for Selskabet for Skole- og Uddannelseshistorie ofte blandede sig med stort engagement i aktuelle skolepolitiske debatter. Han var med i udvalget, der udpegede en national kanon for faget historie. Han har tidligere været historiker med speciale i møntens historie og har som historiker undervist på Københavns Universitet i en årrække inden for uddannelseshistorie. Han har netop udgivet et værk om lærerrollens historie i Danmark med titlen *Den gode, den onde og den engagerede. 1000 år med den danske lærer*. Keld Grinder-Hansen er ansat i Dragør Kommune som skolechef. Som nyt medlem af bestyrelsen kom forskningslektor, ph.d. Niels Reeh, Københavns Universitet. Niels Reeh har som religionshistoriker beskæftiget sig med forholdet imellem skole, religion og statsdannelse i et dansk og internationalt perspektiv.

Som afløser i rollen som formand for selskabet stillede undertegnede op og blev valgt. Jeg blev opfordret til at fortsætte selskabet og selskabets årbog i den stil, det hidtil har haft, naturligvis med plads til nye ideer og nye temaer, men f.eks. med bibeholdelse af vores gode brand: *Uddannelseshistorie*.

Tidsskriftet *Uddannelseshistorie*, selskabets årbog, indtager en unik position inden for den danske uddannelsesverden og historiske forskningsverden. Tidsskriftet har siden 1967 samlet information, data og forskning om uddannelseshistoriske emner og har en stærk kontinuitet med udgangspunkt i Selskabet for Skole- og Uddannelseshistorie. Siden 2006 har tidsskriftet satset endnu mere på at reflektere aktuelle strømninger i uddannelsesverdenen ud fra et historisk per-

spektiv. Inklusion, livslang læring, humanioras rolle i samfundet, privat kontra offentlig uddannelse og nu globalisering er aktuelle temaer, som har fået hvert deres temanummer. Dette har været inspireret af andre tidsskrifter, såsom *Den Jyske Historiker*, der gør en årbog til en form for monografi oveni at være et tidsskrift. Dette har været en stor succes, som har været med til at udbrede læserkaren til praktikere, forskere og studerende inden for hele den pædagogiske og uddannelsesmæssige sektor.

Uddannelseshistorie har de seneste år bestræbt sig på at inddrage hele det nordiske område og at publicere artikler også på de skandinaviske sprog. Vores faglige netværk med peer reviewers rækker ud til hele Skandinavien.

Vi har i 2011 og 2012 gennemført en fuldstændig retro-digitalisering af alle artikler siden 1967, som kan ses på hjemmesiden www.uddannelseshistorie.dk. Vi har nu en enestående mulighed for at henvise studerende på de pædagogiske uddannelser, alle praktikere og beslutningstagere inden for uddannelsesverden og aktive i forskningsverden både i Danmark og i Norden til at benytte hjemmesidens åbne tilgang til flere hundrede artikler med stadig relevans for uddannelsesforskningen og den historiske forskning.

Tidsskriftet lever af både abonnenter og af midler fra FKK og andre fonde. Derfor er det vores hensigt at udgive både papirversionen og lægge artiklerne på hjemmesiden, så længe det er økonomisk muligt for selskabet. Tidsskriftet er selskabets centrale aktivitet, og der lægges vægt på at publicere en smuk bog såvel som at præsentere en inspirerende hjemmeside. Vi har lagt stor vægt på at gøre siden lettilgængelig med effektive søgemuligheder. De muligheder, der ligger i en hjemmeside, skal udnyttes til fulde. Vi har der mulighed for at udgive supplerende materiale til årbogens temaer, til at tage debatter op etc.

Selskabet blander sig naturligvis i koret af fejringer i forbindelse med 200-året for skoleanordningerne af 1814. Dette bliver i første omgang med et temanummer om netop tiden omkring 1814 set i lyset af udviklingen i vores nabolande, i Europa og globalt. Den store udgivelse af *Dansk Skolehistorie*, støttet af Carlsbergfondet, indeholder bidrag fra mange af selskabets medlemmer og dækker de lange linjer i dansk folkeskolehistorie på en formidabel måde. Selskabet blev i begyndelsen af 2013 inviteret til at deltage i det store arrangement "Skole 200" med en repræsentant i følgegruppen. Vi har projektkoordinatoren for Skole i 200 år, Anne Katrine Gjerløff, i bestyrelsen for selskabet. Se de løbende begivenheder i 2014 på hjemmesiden www.skole200.dk.

Dog er der lidt malurt i det uddannelseshistoriske bæger. Den største institution for pædagogisk forskning i Danmark: Institut for Uddannelse og Pædagogik (DPU), Aarhus Universitet, har "ikke valgt uddannelseshistorie som fokusområ-

de.” Dette fremgår som intern ansættelsespolitik på trods af, at DPU har lagt hus til og tager æren for projektet *Dansk Skolehistorie*, som det jo dog ikke finansierede selv. Der er derfor anledning til at deltage i den stående debat om relevansen af et kvalificeret historisk blik for de løbende uddannelsesreformer i det danske og internationale landskab. Og i bredere forstand at bevare forskning på højeste niveau inden for de områder, der ikke leverer tekniske og sociale fix, men tværtimod står som præmisleverandører og virker præmisafklarende i et åbent og demokratisk samfund. Denne rolle for uddannelseshistorien vil naturligvis ikke forsvinde blot pga. ikke hensigtsmæssige universitetspolitiske og forskningspolitiske beslutninger, men spørgsmålet må stilles: Hvor skal uddannelseshistorikere arbejde med uddannelseshistorie, hvis ikke på universiteterne?

Selskabets publikationer

Årbog for dansk skolehistorie / Uddannelseshistorie

1967-2002: 50 kr.

2003: 150 kr.

2004-2012: 275 kr. (medlemspris: 225 kr.)

Bøger

- for at blive en god lærer. Seminarier i to århundreder. Af Karen B. Braad, Christian Larsen, Ingrid Markussen, Erik Nøhr og Vagn Skovgaard-Petersen. Læreruddannelsens historie Bind 1. 2005. 275 kr. (medlemspris: 137 kr.)

Adelig opfostring. Adelsbørns opdragelse i Danmark 1536-1660. Af Birte Andersen. 1971. 166 s. 100 kr. (medlemspris: 50 kr.)

Dansk Uddannelseshistorisk Bibliografi 1948-2004. Af Christian Larsen. 2005. 636 s. 300 kr. (medlemspris: 150 kr.)

Det højere skolevæsen og kirken. Faget Religion i sidste halvdel af det 19. århundrede. Af Erik Nørr. 1979. 525 s. 100 kr. (medlemspris: 50 kr.)

En landsbylærer ser tilbage. Knud Ottensens erindringer. Ved Ingrid Markussen. 1977. 147 s. 100 kr. (medlemspris: 50 kr.)

En praktisk mellemskole. Bidrag til en skolereforms historie. Af A.R. Schacht. 1971. 156 s. 100 kr. (medlemspris: 50 kr.)

Et lille stykke kulturhistorie. Peder Kroghs erindringer 1827-54. Ved Tyge Krogh. 1991. 128 s. 100 kr. (medlemspris: 50 kr.)

Institut Selskab Museum. Skolehistorisk hilsen til Vagn Skovgaard-Petersen. Redigeret af Inger Schultz Hansen og Erik. 2001. 110 s. 100 kr. (medlemspris: 50 kr.)

Kirkesanger og landsbyorganist. Om den seminarieuddannede lærer som kirke-musikalsk medarbejder gennem 200 år. Om dansk salmesang. Om sanginspek-tionen 1859-1970. Af Henning Bro Rasmussen. 1998. 399 s. 200 kr. (medlems-pris: 100 kr.)

Kundskab er magt. Fortsættelsesskoler i landbosamfundet. Bruunsminde i Tok-sværd – og andre skoler for den konfirmerede ungdom. Af A. Strange Nielsen. 1998. 124 s. 100 kr. (50 kr.)

Med omhu og overblik. Hans Jensen og folkeskolen. Af Kirsten Kjersgaard Eskildsen. 1997. 145 s. 100 kr. (medlemspris: 50 kr.)

Naturvidenskab og dannelse. Studier i fysik- og kemiundervisningens historie i den højere skole indtil midten af 1800-tallet. Af Børge Riis Larsen. 1991. 344 si-der. 120 kr. (medlemspris: 60 kr.)

Skole Kirke Arkiv. Tilegnet Erik Nørr på 60-årsdagen 11. november 2004. Redige-ret af Børge Riis Larsen, Christian Larsen og Vagn Skovgaard-Petersen. 2004. 219 s. 250 kr. (medlemmer: 200 kr.)

Soldater på skolebænk. Forsvarets Civilundervisning 1952-1973 Red. Christian Vognsen. 2001. 141 s. 100 kr. (medlemspris: 50 kr.)

Vejen til universitetet. Litteraturen om universitetsforberedende undervisning fra reformationen til nutiden. En bibliografi. Af Jette Kjærulf Tuxen og Ole Tux-en. 1978. 320 s. 100 kr. (medlemmer: 50 kr.)